

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено

На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 25 червня 2020 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни
«Інформаційні технології в бібліотеці та дистанційні сервіси», що
викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2020 р.

Силабус курсу
«Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси»
2020–2021 навчального року

Назва курсу	Інформаційні технології в бібліотеці та дистанційні сервіси
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Ржеуський Антоній Валентинович, к.н.с.к., доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	antonii.v.vrzheuskyi@lpnu.ua
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси» є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в III семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Завдання та цілі курсу	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні технології в бібліотеках та дистанційні сервіси» – сформувати систему знань про інформаційні технології та сервіси, спрямовані на пошук, опрацювання, організацію, зберігання, захист і розповсюдження інформації; забезпечення дистанційного обслуговування користувачів.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є надання студентам знань про:</p> <ul style="list-style-type: none"> • історію розвитку інформаційних технологій; • процеси пошуку, опрацювання, організації, зберігання, розповсюдження та захисту інформації; • дистанційні сервіси як альтернативу традиційному бібліотечному обслуговуванню; • технічні характеристики, призначення автоматизованих бібліотечних інформаційних систем.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автономова Н. Інформаційні технології в практиці інформаційно-аналітичної діяльності наукових бібліотек / Н. Автономова // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 30. – С. 161–175. 2. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с. 3. Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень : навчальний посібник. / А. М. Воронін, Ю. К. Зіатдінов, А. С. Климова. – Київ : НАУ-друк, 2009. – 136 с.

4. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посібник / В. М.Гужва – Київ : КНЕУ, 2005. – 400 с.
5. Демида Є. Ф. Сервіси електронних каталогів як засіб розвитку інформаційної компетентності користувачів наукової бібліотеки / Є. Ф. Демида // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Т. 55, вип. 5. – С. 125–135.
6. Інформаційний сервіс в Інтернеті : навч. посібник / В. М. Шейко, Б. М. Смоляницький, Л. Я. Філіпова та ін. – Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 1998. – 208 с.
7. Лобузін К. Інформаційні технології в організації роботи спеціалізованих підрозділів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / К. Лобузін, І. Лобузін // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 29. – С. 173–183.
8. Лобузін К. Технології організації знаннєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін. – Київ, 2012. – 251 с.
9. Медведєва В. Особливості використання інформаційних технологій в інформаційно-аналітичній діяльності наукових бібліотек / В. Медведєва // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 482–488.
10. Морзе Н. В. Інформаційні системи : навч. посібн. / за наук. ред. Н. В. Морзе ; Н.В. Морзе, О. З. Піх. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. – 384 с.
11. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: навчальний посібник / В. А. Павлиш, Л. К. Гліненко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 500 с.
12. Прилуцька Н. С. Науково-освітні електронні бібліотеки у навчанні інформаційних систем та технологій майбутніх менеджерів / Н. С. Прилуцька, О. І. Яценко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Т. 36. – Вип. 4. – С. 98–104.
13. Романуха З. Впровадження інформаційних технологій в бібліографічному інформуванні споживачів в університетських бібліотеках / З. Романуха // Вісник Книжкової палати. – 2014. – № 11. – С. 39–43.
14. Сафонова Т. Застосування соціально-інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23–28.
15. Федоренко О. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотеках України / О. Федоренко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 406–415.
16. Филиппова Л. Я. Информационно-библиотечные ресурсы Интернет / Л. Я. Филиппова. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.;
17. Філіпова Л. Аналіз контенту веб-сайтів українських центрів науково-технічної інформації з точки зору використання інтернет-сервісів / Людмила Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 10. – С. 22-28. – Бібліогр.: 22 назви.
18. Філіпова Л. Еволюційний шлях розвитку інформатизації бібліотек США / Л. Філіпова, О. Олійник // Бібліотечний форум України. – 2012. – № 3. – С. 35–40.

19. Філіпова Л. Я. Електронна бібліотека в системі дистанційної освіти / Л. Я. Філіпова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2004. – Вип. 14. – С. 133–140. – Бібліогр.: 9 назв.
20. Філіпова Л. Я. Електронна бібліотека в системі дистанційної освіти / Л. Я. Філіпова // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. – Вип. 14. – Х. : ХДАК, 2004. – С. 133–140;
21. Філіпова Л. Інформаційні системи в комп'ютерно-документній сфері: загальні методологічні підходи до наукових досліджень / Л. Філіпова // Вісник Книжкової палати. – 2007. – № 10. – С. 36–38. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
22. Філіпова Л. Я. Комп'ютерна етика: прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 4 курсу напряму 6.020104 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Людмила Філіпова. – Х. : ХДАК, 2010. – 36 с.
23. Філіпова Л. Я. Питання змісту бібліотечних Web-сайтів в Інтернеті / Л. Я. Філіпова // Бібліотечна планета. – К., 2001. – № 3(13). – С. 12–15;
24. Філіпова Л. Я. Повышение компьютерно-профессионального уровня библиотечных работников (опыт США и возможности его использования в Украине) / Л. Я. Филиппова // Библиотечный форум. – 2006. – № 3. – С. 20–25;
25. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.
26. Cloud managers in the information support of virtual scientific teams / Nataliia Veretennikova, Nataliia Kunanets, Vasyl Kut, Volodymyr Pasichnyk, Antonii Rzhеuskyi [monography]. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018 –71 p.
27. Rzhеuskiy A. Cloud managers – an innovative approach to the management of the library information resources / A. Rzhеuskyi, N. Kunanets, V. Kut // ECONTechMOD : INTERNATIONAL QUARTERLY JOURNAL. – 2017. – Vol. 6. No. 2. – P. 51–58. - Available at: <http://ena.lp.edu.ua/handle/ntb/39420>
28. Rzhеuskiy A. Methodology of research the library information services: The case of USA university libraries / A. Rzhеuskiy, N. Kunanets, V. Kut // Advances in Intelligent Systems and Computing. - 2017. - Vol. 689. - P. 450-460. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978%2D3%2D319%2D70581%2D1_32
29. Rzhеuskiy A. Recommendation System “Virtual Reference” / Antonii Rzhеuskiy, Nataliia Kunanets, Mykola Stakhiv // 13 International Scientific and Technical Conference on Computer Science and Information Technologies (CSIT), 11–14 September 2018 , Lviv, Ukraine. – Lviv, 2018. – P. 203–206. (Scopus та Web of Science). – Available at: <https://ieeexplore.ieee.org/document/8526690>
30. Rzhеuskiy A. The Information Support of Virtual Research Teams by Means of Cloud Managers / Rzhеuskiy A., Veretennikova N., Kunanets N., Kut V. // International Journal of Intelligent Systems and Applications – 2018. – Vol. 10, No 2. – P. 37-46. – Available at: <http://www.mecspress.org/ijisa/ijisa-v10-n2/IJISA-V10-N2-4.pdf>

Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	90 години. Із них лекційних 32 год (16 годин лекцій, 16 годин практичних занять), 58 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • історію розвитку інформаційних технологій; • процеси пошуку, опрацювання, організації, зберігання, розповсюдження та захисту інформації; • дистанційні сервіси як альтернативу традиційному бібліотечному обслуговуванню; • технічні характеристики, призначення автоматизованих бібліотечних інформаційних систем. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формувати бази даних, електронні каталоги, бібліотеки та архіви; • використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи; • використовувати інноваційні технології з метою створення інформаційних продуктів і послуг; • використовувати дистанційні сервіси для підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ.
Ключові слова	Інформаційні системи, інформаційні мережі, база даних
Формат курсу	Очний
Теми	<p>Тема 1. Поняття інформації, співвідношення понять «інформація» і «дані».</p> <p>Тема 2. Поняття інформаційних технологій</p> <p>Тема 3. Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.</p> <p>Тема 4. Класифікація та призначення інформаційних технологій</p> <p>Тема 5. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи</p> <p>Тема 6. Інституційні репозитарії (е-архіви)</p> <p>Тема 7. Віртуальне довідково-інформаційне обслуговування</p> <p>Тема 8. Особливості створення та представлення віртуальних виставок</p> <p>Детальніше – у формі СХЕМИ КУРСУ</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Іспит наприкінці семестру, комбінований: у білеті перші два питання – усно, третє питання у формі тесту (10 закритих тестів) – письмово.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформації 2. Співвідношення понять «інформація» і «дані». 3. Поняття інформаційних технологій 4. Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій. 5. Історія інформаційних технологій та перспективи розвитку обчислювальних засобів 6. Історія інформатизації українських бібліотек 7. Інформаційні процеси і технології. 8. Класифікація та призначення інформаційних технологій 9. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи

	<p>10. Різновиди автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем</p> <p>11. Формування та представлення електронних каталогів</p> <p>12. Автоматизація інформаційних бібліотечних процесів. Розробка форматів обміну бібліографічними даними</p> <p>13. Автоматизація інформаційних бібліотечних процесів. Корпоративна каталогізація</p> <p>14. Інформаційні технології формування повнотекстових електронних бібліотек</p> <p>15. Інституційні репозитарії (е-архівиви)</p> <p>16. Види інституційних репозитаріїв (е-архівиви)</p> <p>17. Організація інституційних репозитаріїв (е-архівівів)</p> <p>18. Взаємозв'язок електронного каталогу та інституційного архіву</p> <p>19. Віртуальне довідково-інформаційне обслуговування</p> <p>20. Види віртуального довідково-інформаційного обслуговування</p> <p>21. Віртуальна довідкова служба</p> <p>22. Електронна доставка документів</p> <p>23. Вибіркове розповсюдження інформації</p> <p>24. Історія розвитку вибіркового розповсюдження інформації</p> <p>25. Види віртуальних виставок</p> <p>26. Інтерактивні форми обслуговування.</p> <p>27. Надання консультацій в режимі онлайн</p> <p>28. Організація віртуальних виставок в бібліотеках.</p> <p>29. Особливості створення та представлення віртуальних виставок</p> <p>30. 3-D виставки: характеристики, призначення.</p>
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань та навичок роботи із ПК, програмним забезпеченням, пошуковими операціями у мережі Інтернет.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, виконання практичних робіт у комп'ютерному класі.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання комп'ютерної техніки, операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: студенти подають результати виконання практичних робіт у формі звіту</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для</p>

виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.
Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й інших джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали отримані під час виконання практичних робіт та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лекції та практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень / 2 год	Тема 1. Поняття інформації, співвідношення понять «інформація» і «дані».	лекція	<p>1. Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень : навчальний посібник. / А. М. Воронін, Ю. К. Зіатдінов, А. С. Климова. – Київ : НАУ-друк, 2009. – 136 с.</p> <p>2. Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах : навч. посібник / В. М. Гужва – Київ : КНЕУ, 2005. – 400 с.</p> <p>3. Демида Є. Ф. Сервіси електронних каталогів як засіб розвитку інформаційної компетентності користувачів наукової бібліотеки / Є. Ф. Демида // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Т. 55, вип. 5. – С. 125–135.</p>		
2 тиждень / 2 год.	Співвідношення понять «інформація» і «дані».	практичне заняття			
3 тиждень / 2 год	Тема 2. Поняття інформаційних технологій	лекція	<p>1. Інформаційний сервіс в Інтернеті : навч. посібник / В. М. Шейко, Б. М. Смоляницький, Л. Я. Філіпова та ін. – Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 1998. – 208 с.</p> <p>2. Лобузін К. Інформаційні технології в організації роботи спеціалізованих підрозділів Національної бібліотеки</p>		

			України імені В. І. Вернадського / К. Лобузін, І. Лобузін // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2011. – Вип. 29. – С. 173–183.		
4 тиждень / 2 год.	Поняття інформаційних технологій	практичне заняття			
5 тиждень / 2 год.	Тема 3. Історія розвитку комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.	лекція	3. Лобузін К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін. – Київ, 2012. – 251 с. 4. Медведева В. Особливості використання інформаційних технологій в інформаційно-аналітичній діяльності наукових бібліотек / В. Медведева // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 36. – С. 482–488.		
6 тиждень / 2 год.	Історія інформаційних технологій та перспективи розвитку обчислювальних засобів	практичне заняття			
7 тиждень / 2 год.	Тема 4. Класифікація та призначення інформаційних технологій	лекція	1. Морзе Н. В. Інформаційні системи : навч. посібн. / за наук. ред. Н. В. Морзе ; Н. В. Морзе, О. З. Піх. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. – 384 с. 2. Прилуцька Н. С. Науково-освітні електронні бібліотеки у навчанні інформаційних систем та технологій майбутніх менеджерів / Н. С. Прилуцька, О. І. Яценко // Інформаційні технології і		

			засоби навчання. – 2013. – Т. 36. – Вип. 4. – С. 98–104.		
8 тиждень / 2 год.	Класифікація та призначення інформаційних технологій	практичне заняття			
9 тиждень / 2 год.	Тема 5. Автоматизовані бібліотечно- інформаційні системи	лекція	1. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: навчальний посібник / В. А. Павлиш, Л. К. Гліненко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 500 с. 2. Сафонова Т. Застосування соціально- інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23– 28.		
10 тиждень / 2 год.	Різновиди автоматизованих бібліотечно- інформаційних систем	практичне заняття			
11 тиждень / 2 год.	Тема 6. Інституційні репозитарії (е- архівів)	лекція	1. Сафонова Т. Застосування соціально- інформаційних технологій управління в бібліотеках / Т. Сафонова // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 3. – С. 23– 28. 2. Федоренко О. Впровадження інформаційно- комунікаційних технологій у бібліотеках України / О. Федоренко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 406–415.		
12 тиждень / 2 год.	Організація інституційних репозитаріїв (е- архівів)	практичне заняття			
13 тиждень	Тема 7. Віртуальне довідково-	лекція	1. Филиппова Л. Я. Информационно- библиотечные ресурсы		

ень / 2 год.	інформаційне обслуговування		Интернет / Л. Я. Филиппова. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.;		
			2. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
14 тижд ень / 2 год.	Види віртуального довідково- інформаційного обслуговування	практич- не заняття			
15 тижд ень / 2 год.	Тема 8. Організація віртуальних виставок в бібліотеках.	лекція	Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій: монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с.		
16 тижд ень / 2 год.	Види віртуальних виставок. Особливості їх створення та представлення	практич- не заняття			